

Titel: Kapitel I.

Citation: "Kapitel I.", i *1901/1902: Bemærkninger til lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r10-shoot-chptrd1e276.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Bemærkninger til lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel I.

Retternes Virkekreds.

§§ 1-2

Udkastet har ligesom det tidligere For- slag til Underret henlagt Sager angaaende private Formuerettigheder af ikke over 400 Kroners Værdi, angaaende Skatter og lig- nende inden for samme Grænse, angaaende Servitutter og partielle Brugsrettigheder, angaaende Vekselkrav (hvortil nu komme Regreskrav efter en Check), og Krav efter Gældsbreve, hvori hurtig Retsforfølgning er vedtaget, samt angaaende Paterniteten til uægte Børn. Som fremstillet i Moti- verne til det ældre Udkast tilsigtes det

spalte2719

herved at skaffe Smaasager, Sager af særlig lokal Karakter saavel som særlig klare Sager, en nem, simpel og billig Behandling. Underretten vil normalt ligge betydelig nærmere ved Parternes Hjemsted end Landsretten, der forlanges ikke tilvejebragt noget forudgaaende Skriftgrundlag, og Dom- merens Vejledningspligt (§ 277) vil efter Omstændighederne kunne gøre Sagfører- hjælp overflødig. Med en saaledes indrettet Underretsprocedure og den angivne Af- grænsning bortfalder paa den anden Side Grunden til at opretholde en særlig Be- handling af „smaa Gældssager“ (Forord- ningen 6te August 1824) og af „private Politisager

Udkastet har i Modsætning til det tid- ligere Forslag fremdeles til Underret hen- lagt følgende Arter af Sager;

1. Private Straffesager, for saa vidt der ikke paastaas højere Erstatning end 400 Kr. Dette er en Konsekvens af, at disse Sager ere blevne udelukkede fra Straffeprocessen (se Straffeprocud- kastets § 1 og Bemærkningerne til samme).

2. Ægteskabsager. Grunden hertil er denne, at i alt Fald Hovedparten af disse — nemlig Skilsmissesager paa Grund af desertio, Borteblivelse eller Ægteskabs- brud — i Reglen ere rede og klare Sager, der versere mellem uformuende Parter. At henlægge disse Sager til Landsret vil derfor ofte kunne medføre betydeligt Besvær og Bekostning til ingen Nytte, eller endog til ligefrem Skade, idet Resultatet let kan blive, at Sagsøgeren ikke har Raad til at fore- tage Rejsen til Landsrettens Sæde, og at derfor Sagen tabes alene paa Grund af Sagsøgerens Udeblivelse (jfr. herved § 297).

3. Sager angaaende Mortification af Obli- gationer med Pant i fast Ejendom. Disse Sagers Henlæggelse til Underret skyldes Hensynet til, at den store Mængde af disse Sager ere simple og klare, samt at det her er givet, at Do- kumentet efter sin Art er egnet til Mortifikation.

Naar de i § 322, sidste Stykke, om- meldte Sager (Sager anlagte af Retsskri- veren i Medfør af Forordningen 28de Marts 1845 § 17 til Registrenes Rensning) her ere nævnte udtrykkelig, tilsigtes derved blot en Tydeliggørelsen i Forhold til det tidligere Forslag,

spalte2720

§§ 3—11

ere i det hele svarende til det tidligere Forslags §§ 3—11; kun er Paragrafernes Rækkefølge forandret, ligesom nogle Smaa- ændringer ere foretagne, der væsentlig kun tilsigte at gøre de paagældende Regler tydeligere eller simple eller at rette ind- løbne Ukorrektheder.

Naar det i § 3, 2det Punktum, hedder: „Bestaar Søgsmålet af flere Poster eller Fordringer, sammenlægges disse“, da er det, som ogsaa de almindelig holdte Ud- tryk vise. Meningen, at denne Regel skal komme til Anvendelse, hvad enten Fordrin- gerne høre til samme Klasse eller til for- skellige Klasser, naar de dog høre til nogen af de tre Klasser, inden for hvilke Penge- værdien er bestemmende, ligesom det for Reglens Anvendelse er ligegyldigt, om Po- sterne eller Fordringerne ere indbyrdes konnekse, eller om de kun i Kraft af Kumulationsreglerne i §§ 26 og 27 ere samlede under eet Søgsmaal.

Af særlig Betydning er Reglen i § 11 om Parternes Adgang til at vedtage Under- retsbehandling. Som det vil ses af Moti- verne til det tidligere Udkast, nærede man den Gang Tvivl om, hvor vidt man over- hovedet burde aabne saadan Adgang. Man befrygtede, at Lovforslagets hele System, hvorefter Landsretterne skulle være de al- mindelige Domstole i første Instans, mulig derigennem kunde blive tilintetgjort, „idet det lader sig tænke, at saadanne Vedtagel- ser kunne blive meget almindelige og navn- lig kunne blive en Slags staaende Klausuler i skriftlige Kontrakter“ Naar den tid- ligere Kommissions Flertal alligevel mente, at en saadan Adgang, i alt Fald forsøgs- vis, burde aabnes, var det under Hensyn til, dels at den vilde tjene til at berolige dem, som ellers kunde have Betænkelighed ved overhovedet at henlægge Retsplejen i første Instans til Landsretter med et stort territorielt Omraade, dels at man var vis paa, at den ordinære Proces ved Landsret, navnlig paa Grund af dens Hurtighed, snart vilde vinde Publikum for sig, saa at Tilbøjeligheden til at vedtage Underrets- behandling ikke vilde blive større end hel- digt, dels at der ikke reelt tilføjes Parterne noget Tab eller nogen Uret ved slige Ved- tagelser, eftersom Appel til Landsret staar aaben, saa at de i det højeste udsættes for at komme til at gennemgaa en unyttig Underretsbehandling, dels endelig, at det, hvis Bestemmelsen skulde vise sig fordær- velig, var let senere at forandre den ved særlig Lov, uden at Systemet herved i øvrigt forstyrres.

spalte2721

Man har ved Udarbejdelsen af nær- værende Udkast — dels under Hensyn til de nys angivne Betragtninger, dels under Hensyn til, at Landsretternes Antal ifølge Udkastet til Lov om Domsmagts Ord- ning nu er indskrænket til 2, og hver af disse som Følge heraf har faaet et udstrakt territorielt Omraade — ikke været i Tvivl om, at den omtalte Regel burde bibeholdes. En noget lignende Adgang er aabnet i den tyske Civilproceslov af 1877 § 38 uden, saa vidt vides, at have haft betænkelige Følger.

Det vil i øvrigt i denne Sammenhæng være naturligt at gøre opmærksom paa, at Forligsmæglingen efter nærværende Udkast ogsaa for Landsretssagers Vedkommende er henlagt til Underretten, og at det i For- bindelse dermed — for saa vidt muligt at undgaa at nøde Fordringshavere til at bringe rene Inkassationssager for Landsret — er bestemt, at der i Tilfælde af Ind- klagedes Udeblivelse fra Forligsmægling kan gives Udeblivelsesdom ved Underretten uden Hensyn til Sagens Værdi (jfr. herved i det hele § 141 og de Paragrafer, hvortil der i denne henvises).

Det skal endnu bemærkes, at der ikke i Forbindelse med Vedtagelse af Under- retsbehandling gyldig kan vedtages Ude- lukkelse af Anke, jfr. § 244, 2det Stykke, sammenholdt med § 283, 1ste Stykke in fine.

Ved Vedtagelse af Underretsbehand- ling tabes den ubetingede Ret til Anke til Højesteret; men er Sagen virkelig Højeste- retsbehandling værd, vil den paagældende kunne vente at opnaa Højesterets Tillad- else til saadan anke, jfr. § 283, 2det Stykke.